

Manuál verejného obstarávania v kocke

Informácie, rady a praktické postupy
pre obstarávateľov a dodávateľov

Ing. Adriana Hrivnáčiková
JUDr. Jana Keštefranová
Ing. Eva Dorociaková
Mgr. Veronika Ivaničová
Ing. Hilda Regulová Gajdošová
JUDr. Andrej Bebjak
Mgr. Branislav Hudec
Mgr. Ján Kapec
JUDr. Marek Beľujský
JUDr. Jakub Pavčík

Júl 2025

OBSAH

A Legislatíva

- A 1** Aktuálna právna úprava
- A 2** Členenie zákona o verejnom obstarávaní
- A 3** Súvisiace právne predpisy
- A 4** Prebrané právne záväzné akty a Nariadenia Európskej únie
- A 5** Vyhlášky Úradu pre verejné obstarávanie, ďalšie zdroje informácií
- A 6** Sociálny aspekt vo verejnom obstarávaní
- A 7** Portál oversi.gov.sk – debyrokratizačné opatrenia
- A 8** Vojnový konflikt na Ukrajine a jeho vplyv na verejné obstarávanie
- A 9** Otváranie ponúk – mimoriadne opatrenia v súvislosti s COVID-19
- A 10** Veľká novela zákona o verejnom obstarávaní
 - 10.1 Právna úprava a účel novely
 - 10.2 Výkon kontroly
 - 10.3 Zvýšenie finančného limitu
- A 11** Vyhláška o oznámeniach používaných vo verejnom obstarávaní a nový informačný systém eForms
- A 12** Novela zákona o e-Governmente 305/2013 účinná od 1. 10. 2024: Komunikácia prostredníctvom e-schránky
- A 13** Infozákon vs. verejné obstarávanie v roku 2025
- A 14** NIS 2 – Novela zákona o kybernetickej bezpečnosti 2025: povinnosti pre obstarávateľov a dodávateľov verejných zákaziek

B Základné ustanovenia

- B 1** Predmet úpravy, základné pojmy, zákazka
- B 2** Finančné limity
- B 3** Pravidlá výpočtu predpokladanej hodnoty zákazky
- B 4** Povinné osoby

- B 5 Centralizovaná činnosť vo verejnom obstarávaní, príležitostné spoločné obstarávanie, cezhraničné obstarávanie**
- B 6 Zmena zmluvy, rámcovej dohody a koncesnej zmluvy počas ich trvania**
- B 7 Odstúpenie od zmluvy podľa § 19 zákona o verejnom obstarávaní**
- B 8 Dôvernoscť informácií**
- B 9 Konflikt záujmov**
- B 10 Profesionalizácia verejného obstarávania**
- B 11 Zábezpeka**

C Postupy vo verejnom obstarávaní a postupy podľa zákona o verejnom obstarávaní

- C 1 Postupy zadávania zákazky podľa zákona o verejnom obstarávaní od 1. 8. 2024**
 - 1. 1 Zásadné zmeny zákona o verejnom obstarávaní od 1. 1. a 15. 1. 2025
- C 2 Zákazky financované z fondov EÚ v programovom období 2021 – 2027 podľa novej príručky platnej od 1. 8. 2024**
 - 2. 1 Výkon kontroly zákaziek financovaných z fondov EÚ v programovom období 2021 – 2027
- C 3 Podlimitné zákazky**
 - 3.1 Spôsobý zadávania podlimitných zákaziek
- C 4 Nadlimitné zákazky**
 - 4.1 Postupy pri nadlimitných zákazkách
 - 4.2 Verejná súťaž
 - 4.3 Užšia súťaž
 - 4.4 Rokovacie konanie so zverejnením
 - 4.5 Priame rokovacie konanie
 - 4.6 Súťažný dialóg
 - 4.7 Dynamický nákupný systém
 - 4.8 Inovatívne partnerstvo
- C 5 Zákazky malého rozsahu**

D Podmienky účasti

D 1 Určenie podmienok účasti a vyhodnotenie ich splnenia

D 2 Osobné postavenie a zoznam hospodárskych subjektov

D 3 Register partnerov verejného sektora

- 3.1 Zákonná úprava
- 3.2 Definície zákona o registri partnerov verejného sektora
- 3.3 Údaje zapísané v registri, registrácia a sankcie
- 3.4 Vzory podaní podľa zákona o registri partnerov verejného sektora
- 3.5 Zákon o verejnom obstarávaní a register partnerov verejného sektora
- 3.6 Elektronický kontraktačný systém a ďalšie informácie o registri

D 4 Finančné a ekonomické postavenie

D 5 Technická alebo odborná spôsobilosť

D 6 Jednotný európsky dokument

E Súťažné podklady a kritériá na vyhodnotenie ponúk

E 1 Súťažné podklady

E 2 Kritériá na vyhodnotenie ponúk

- 2.1 Vyhodnocovanie ponúk – zrejmé chyby v písaní a počítaní
- 2.2 Vyhodnocovanie ponúk – viac návrhov na plnenie toho istého kritéria
- 2.3 Vyhodnocovanie ponúk – mimoriadne nízka ponuka

E 3 Zrušenie verejného obstarávania

- 3.1 Princípy verejného obstarávania a preskúmateľnosť rozhodnutí prijatých v súvislosti so zrušením verejného obstarávania
- 3.2 Taxatívne a fakultatívne dôvody zrušenia verejného obstarávania
- 3.3 Zrušenie verejného obstarávania a realizovanie nového verejného obstarávania na pôvodný predmet zákazky

E 4 Postup po vyhodnotení ponúk

F Povinnosti verejného obstarávateľa a obstarávateľa

- F 1 Základné povinnosti verejného obstarávateľa a obstarávateľa**
- F 2 Evidencia referencií**
- F 3 Dostupnosť dokumentov a profil verejného obstarávateľa a obstarávateľa**
 - 3.1 Dostupnosť dokumentov k verejnému obstarávaniu
 - 3.2 Povinnosti uverejniť informácie a dokumenty v profile
- F 4 Dokumentácia z použitého postupu verejného obstarávania**
- F 5 Informačné a zverejňovacie povinnosti verejného obstarávateľa**
 - 5.1 Verejná súťaž
 - 5.2 Verejná súťaž s uplatnením § 66 ods. 7 písm. a) zákona o verejnom obstarávaní

G Dohľad nad verejným obstarávaním

- G 1 Kontroly a dohľad vo verejnom obstarávaní – ako obstať pri NKÚ alebo ÚVO**
- G 2 Žiadosť o nápravu**
- G 3 Ex ante posúdenie**
- G 4 Konanie o preskúmanie úkonov kontrolovaného**
- G 5 Správne delikty**
 - 5.1 Priestupky
- G 6 Kontrola pri poskytnutí príspevku z prostriedkov Európskej únie**
- G 7 Vysporiadanie príspevku z prostriedkov Európskej únie**

A 10 Velká novela zákona o veřejnom obstarávaní

10.1 Právna úprava a účel novely

Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky (ďalej „MIRRI SR“) pripravilo v roku 2024 pomerne **rozsiahlu novelu zákona o verejnom obstarávaní**. V čase vypracovania tejto informácie Národná rada Slovenskej republiky schválila novelu v treťom čítaní.

Predtým, ako rozoberieme zmeny zákona o verejnom obstarávaní, povieme si pár slov o filozofii tejto **právnej úpravy a jej základnom účele**. Medzi základné politiky Európskej únie presadzované prostredníctvom pravidiel vo verejnom obstarávaní, určených v aktuálnych smerniciach, transponovaných do zákonov jednotlivých členských štátov, patria najmä vytvorenie hospodárstva založeného na inováciách a znalostiach (inovácie a hospodársky rast), podpora ekologického a konkurencieschopného hospodárstva, efektívnejšie využívanie zdrojov (ochrana životného prostredia), podpora hospodárstva s vysokou mierou zamestnanosti, zabezpečujúceho sociálnu a územnú súdržnosť (sociálny pokrok).

Tieto politiky sa pretavili do **viacerých atribútov verejného obstarávania**, ktoré sa prelínajú jednotlivými ustanoveniami zákona o verejnom obstarávaní:

- podpora malého a stredného podnikania,
- uplatňovanie zásad voľnej hospodárskej súťaže, voľného pohybu tovaru, slobody poskytovania služieb, cezhraničná spolupráca,

**Pravidlá
politiky EÚ**

**Atribúty verejného
obstarávania**

- podpora čestnej hospodárskej súťaže, konkurencieschopnosti,
- uplatňovanie sociálnych a environmentálnych aspektov v procesoch VO, podpora inovácií,
- pružnejšie verejné obstarávanie a odstránenie zaťažujúcej administratívy a byrokracie,
- úplná elektronizácia verejného obstarávania,
- boj proti korupcii a podvodom.

Ako základný problém a dôvod novely zákona o verejnom obstarávaní zákonodarca uvádza **komplikované postupy pre zákazky s nízkou hodnotou a podlimitné zákazky**, ktorých zadávanie je vzhľadom na reálnu hodnotu zákaziek viazané komplikovaným byrokratickým postupom a je časovo náročné. Zároveň **žiadosť o nápravu**, ktorá sa nevyžaduje podľa európskych predpisov, je v praxi neosvedčeným a časovo náročným inštitútom. Zákonodarca poukázal na goldplating v súčasnej právnej úprave, preto sa navrhuje zjednotenie pravidiel pre podlimitné zákazky a zákazky s nízkou hodnotou tým, že sa navrhuje zlúčenie týchto kategórií a zjednotenie pravidiel zadávania zákaziek. V neposlednom rade sa návrhom upravujú **revízne postupy**. Žiadosť o nápravu sa novelou zo zákona vypúšťa, keďže nie je vyžadovaným inštitútom podľa európskych predpisov, čím má dôjsť k zjednodušeniu postupu vo verejnom obstarávaní.

Účelnosť navrhovaného právneho predpisu (novely) sa má preskúmavať priebežne po nadobudnutí jeho účinnosti.

Novela zákona o verejnom obstarávaní

Predmetná novela zákona o verejnom obstarávaní obsahuje tieto návrhy:

- V celom zákone sa vypúšťajú ustanovenia, ktoré sa týkali úpravy zadávania zákazky s nízkou hodnotou.

A 13 Infozákon vs. verejné obstarávanie v roku 2025

Právo na prístup k informáciám je jeden zo základných pilierov demokratického právneho štátu. Zákon č. **211/2000 Z. z.** o slobodnom prístupe k informáciám („infozákon“) bol prijatý s cieľom harmonizovať slovenskú legislatívu s medzinárodnými štandardmi v oblasti transparentnosti verejnej správy. Podobné zákony existujú aj v iných krajinách Európskej únie, pričom sú založené na princípe **otvorených dát a verejnej kontroly štátnych inštitúcií**.

Medzinárodné organizácie, ako napríklad **Organizácia pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe (OBSE)** a **Rada Európy**, dlhodobo podporujú transparentnosť a prístup verejnosti k informáciám ako základný nástroj demokratickej kontroly. Na Slovensku bol infozákon inšpirovaný legislatívnymi normami vyspelých demokracií, pričom jeho cieľom bolo odstrániť bariéry v získavaní informácií o činnosti verejnej správy a zvýšiť zodpovednosť štátnych orgánov voči občanom.

**Transparentnosť
verejnej správy**

Infozákon patrí medzi kľúčové legislatívne nástroje na zabezpečenie transparentnosti a kontroly verejnej správy na Slovensku. Tento zákon **stanovuje pravidlá na sprístupňovanie informácií** povinnými osobami, mechanizmy žiadania informácií zo strany žiadateľov, ako aj obmedzenia tohto práva. Od jeho prijatia prešiel viacerými novelizáciami, ktoré mali za cieľ zlepšiť prístup k informáciám, no stále pretrvávajú viaceré aplikačné problémy.

Infozákon – nástroj dohľadu nad verejnou správou

Zákon reflektuje **princípy otvorenej správy a demokratického prístupu k informáciám**, pričom zabezpečuje **verejnú kontrolu** nad rozhodovacím procesom verejných inštitúcií. Zároveň je nevyhnutným nástrojom na investigatívnu žurnalistiku a občiansku spoločnosť pri monitorovaní verejných výdavkov a rozhodnutí. Efektívne využívanie tohto zákona pomáha odhaľovať prípady korupcie, konfliktov záujmov a nehospodárneho nakladania s verejnými financiami. Napriek tomu, že zákon patrí medzi najdôležitejšie prostriedky zabezpečenia transparentnosti, jeho **aplikácia v praxi naráža na rôzne prekážky**.

Infozákon z pohľadu aktuálnych zmien

Dôležitým aspektom infozákona je jeho **záväznosť** pre široké spektrum subjektov verejnej správy a organizácií, ktoré využívajú verejné financie. Prístup k informáciám nie je iba otázka právneho nároku, ale aj kultúry otvorenosti a ochoty verejných inštitúcií zverejňovať relevantné údaje. Preto je dôležité, aby **povinné osoby zabezpečili jednoduchý a efektívny mechanizmus** na vybavovanie žiadostí, čo prispeje k lepšej informovanosti občanov a zvýšenej dôvere k štátnym a samosprávnym inštitúciám.

Na Slovensku sa postupne prijímali **novelizácie**, ktoré mali odstrániť aplikačné nejasnosti a zosúladiť zákon s európskymi predpismi. Napríklad **novela z roku 2011** zaviedla **povinnosť zverejňovať zmluvy verejných inštitúcií na internete**, čo výrazne prispelo k zníženiu netransparentného nakladania s verejnými financiami. Neskoršie úpravy zákona riešili problematiku **digitálneho prístupňovania informácií**, čím reflektovali trend digitalizácie verejnej správy a potrebu efektívnejšieho vybavovania žiadostí občanov.

Napriek týmto pozitívnym zmenám stále pretrvávajú **problémy spojené s interpretáciou** a uplatňovaním niektorých ustanovení, najmä v súvislosti s ochranou osobných údajov a obchodného tajomstva. **Ochrana osobných údajov** sa často využíva ako dôvod na odmietnutie sprístupnenia informácií, čo vedie k právnym sporom medzi žiadateľmi a povinnými osobami. Preto je diskusia o vyvážení medzi právom na informácie a ochranou citlivých údajov stále aktuálna a predmetom legislatívnych návrhov na zlepšenie zákona.

Najnovšími zmenami sú zmeny spojené s poskytovaním informácií na základe infozákona zverejnené v Zbierke zákonov SR ako **zákon č. 401/2024 Z. z.**, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov, a **zákon č. 367/2024 Z. z.** o kritickej infraštruktúre a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Najmä prvý z uvedených zákonov môže v praxi spôsobovať aplikčné problémy, keďže tieto zmeny sa týkajú spoplatnenia poskytnutia informácií oprávnenej osobe.

V zmysle novelizovaného § 21 ods. 1 infozákona sa **informácie sprístupňujú bezplatne** s výnimkou úhrady vo výške, ktorá nesmie prekročiť výšku materiálnych nákladov spojených so zhotovením kópií, so zadovážením technických nosičov a s odoslaním informácie žiadateľovi. Povinná osoba môže požadovať aj úhradu účelne vynaložených nákladov na mimoriadne rozsiahle vyhľadávanie informácií. **Náklady na sprístupnenie informácie** prístupnou formou osobe so zmyslovým postihnutím **znáša povinná osoba**.

**Aplikačné výzvy
infozákona**

**Podmienky úhrady
za sprístupnenie
informácií**

B 2 Finančné limity

Finančné limity vo vzťahu k určenej predpokladanej hodnote sú dôležité z hľadiska zvolenia správneho postupu verejného obstarávateľa a obstarávateľa **pri zadávaní**:

- konkrétnej zákazky,
- koncesie alebo
- súťaže návrhov.

V závislosti od výšky predpokladanej hodnoty zákazky zákon o verejnom obstarávaní stanovuje pre verejného obstarávateľa **dva postupy**:

- nadlimitné zákazky a
- podlimitné zákazky.

Zákon o verejnom obstarávaní výslovne neupravuje inštitút „zákaziek malého rozsahu“, vo všeobecnosti však platí, že **zákazky s hodnotami do 50 000 eur nepatria do pôsobnosti zákona o verejnom obstarávaní**, a teda je na zvážení verejného obstarávateľa, či verejné obstarávanie uskutoční (zákazka malého rozsahu – výnimka podľa § 1 ods. 14 zákona o verejnom obstarávaní – do 50 000 eur bez DPH).

Obstarávateľovi vyplýva zo zákona o verejnom obstarávaní povinný postup pre nadlimitné zákazky, ktoré sa týkajú tzv. vybraných činností.

Od 1. 1. 2024 platí zmena finančných limitov pre nadlimitnú zákazku, nadlimitnú koncesiu a súťaž návrhov, a to na základe:

- delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) 2023/2497 z 15. novembra 2023, ktorým sa mení smernica

Zmena finančných limitov od 1. 1. 2024

Európskeho parlamentu a Rady 2014/23/EÚ, pokiaľ ide o finančné limity pre koncesie,

- delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) 2023/2495 z 15. novembra 2023, ktorým sa mení smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/24/EÚ, pokiaľ ide o finančné limity v oblasti verejných zákaziek na dodanie tovaru, poskytnutie služieb a uskutočnenie stavebných prác a súťaží návrhov,
- delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) 2023/2496 z 15. novembra 2023, ktorým sa mení smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/25/EÚ, pokiaľ ide o finančné limity v oblasti zákaziek na dodanie tovaru, poskytnutie služieb a uskutočnenie stavebných prác a súťaží návrhov,
- delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) 2023/2510 z 15. novembra 2023, ktorým sa mení smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/81/ES, pokiaľ ide o prahové hodnoty pre zákazky na dodávku tovaru, na služby a práce,
- vyhlášky č. 481/2023 Z. z. Úradu pre verejné obstarávanie z 12. decembra 2023, ktorou sa ustanovuje finančný limit pre nadlimitnú zákazku, finančný limit pre nadlimitnú koncesiu a finančný limit pri súťaži návrhov.

Spodný finančný limit

Spodný finančný limit pre podlimitné zákazky je od 1. augusta 2024 **50 000 eur bez DPH**. Do 50 000 eur bez DPH ide teda o tzv. „zákazky malého rozsahu“ vyňaté z pôsobnosti zákona o verejnom obstarávaní.

V celom zákone sa vypúšťajú ustanovenia, ktoré sa týkali úpravy zadávania zákazky s nízkou hodnotou. V zákone sa upravujú tri postupy zadávania podlimitných zákaziek s cieľom zjednodušenia procesu a odstránenia golflatingu.

Potraviny

Verejné obstarávanie potravín v podlimitnom režime sa od 1. augusta 2024 vyňalo z pôsobnosti zákona o verejnom obstarávaní; v § 1 sa odsek 13 dopĺňa písmenom ab), ktoré znie:

- „ab) dodanie potravín, ktorých odberateľom je zariadenie školského stravovania alebo účelové zariadenie vysokej školy, ktoré poskytuje stravovanie, a potravín určených na stravovanie v rámci poskytovanej sociálnej služby, ktorú zadáva vyšší územný celok, obec alebo poskytovateľ sociálnej služby.

Na verejné obstarávanie potravín ako nadlimitnej zákazky sa vzťahuje zákon o verejnom obstarávaní v plnom rozsahu ako na každú inú zákazku.

Verejný obstarávateľ podľa § 7 ods. 1 písm. a) zákona o VO (Slovenská republika zastúpená svojimi orgánmi)	
Druh zákazky	finančný limit v EUR od 1. 1. 2024 pre nadlimitnú zákazku na potraviny
Potraviny	<143 000

Verejný obstarávateľ podľa § 7 ods. 1 písm. b) až e) zákona o VO (obec, vyšší územný celok, právnická osoba a združenie zákona o verejnom obstarávaní)	
Druh zákazky	finančný limit v EUR od 1. 1. 2024 pre nadlimitnú zákazku na potraviny
Potraviny	< 221 000

B 6 Zmena zmluvy, rámcovej dohody a koncesnej zmluvy počas ich trvania

Uplatnenie pravidiel pre zmenu zmluvy, rámcovej dohody a koncesnej zmluvy podľa § 18 zákona o verejnom obstarávaní predstavuje **výnimku z povinnosti použitia nového postupu zadávania zákazky**. Možnosť úprav zmluvy by sa mala používať mimoriadne opatrne a jej cieľom by nemalo byť obchádzanie zákona o verejnom obstarávaní a princípov rovnakého zaobchádzania, nediskriminácie a transparentnosti, na ktorých je zákon o verejnom obstarávaní založený.

V zásade platí, že zmluva, rámcová dohoda alebo koncesná zmluva („zmluva“) uzavretá ako **výsledok verejného obstarávania sa nemá meniť**. Zmena zmluvy je možná len v prípadoch výslovne ustanovených v zákone o verejnom obstarávaní. V prípade zmeny zmluvy je potrebné dbať na to, aby nešlo o zmenu zmluvy, ktorá by zakladala vyhlásenie nového verejného obstarávania. **Neoprávnená zmena zmluvy**, a tým aj strata príležitosti pre hospodárske subjekty uchádzať sa o novú zákazku, znamená **porušenie princípov verejného obstarávania**, najmä transparentnosti rovnakého zaobchádzania, ako aj nediskriminácie.

Každú zmenu zmluvy, rámcovej dohody a koncesnej zmluvy treba vyhodnocovať vo väzbe na obsah zmluvných záväzkov konkrétnej zmluvy, rámcovej dohody, príp. koncesnej zmluvy. **Dôkazne bremeno**, pokiaľ ide o okolnosti, ktoré umožňujú uplatnenie výnimky, nesie verejný obstarávateľ, resp. obstarávateľ. Je na každom

Uplatnenie výnimky

verejnom obstarávateľovi, resp. obstarávateľovi aby dôkladne preskúmal ustanovenia svojej zmluvy a príslušne okolnosti, ktoré vedú k potrebe úpravy zmluvy.

V súlade s § 18 zákona o verejnom obstarávaní, bez nového verejného obstarávania možno zmeniť zmluvu, rámcovú dohodu alebo koncesnú zmluvu počas jej trvania, ak

- pôvodná zmluva, rámcová dohoda alebo koncesná zmluva **obsahuje jasné, presné a jednoznačné podmienky** jej úpravy, vrátane úpravy ceny alebo opcie, rozsah, povahu možných úprav a opsií a podmienky ich uplatnenia; nemožno určiť takú podmienku, ktorou by sa menil charakter zmluvy, rámcovej dohody alebo koncesnej zmluvy,
- **ide o doplňujúce tovary, stavebné práce alebo služby, ktoré sú nevyhnutné, nie sú zahrnuté do pôvodnej zmluvy, rámcovej dohody alebo koncesnej zmluvy, poskytuje ich pôvodný dodávateľ alebo koncesionár a zmena dodávateľa alebo koncesionára**
 1. nie je možná z ekonomických dôvodov alebo technických dôvodov, pričom ide najmä o požiadavku vzájomnej zameniteľnosti alebo interoperability s existujúcim zariadením, službami alebo inštaláciami podľa pôvodnej zmluvy, rámcovej dohody alebo koncesnej zmluvy, a
 2. spôsobí verejnému obstarávateľovi alebo obstarávateľovi významné ťažkosti alebo podstatnú duplicitu nákladov,

(citujeme z dôvodovej správy k zákonu o verejnom obstarávaní: „...*ide napríklad o doplňujúce dodania určené ako čiastočná náhrada alebo ako rozšírenie existujúcich služieb, tovaru či zariadení, ak by v dôsledku*

*zmeny dodávateľa musel verejný obstarávateľ nado-
budnúť tovar, práce alebo služby s odlišnými technic-
kými charakteristikami, čo by malo za následok nezlu-
čiteľnosť alebo neprimerané technické ťažkosti pri
prevádzke a údržbe...“).*

- **Potreba zmeny vyplynula z okolností**, ktoré ve-
rejný obstarávateľ alebo obstarávateľ **nemohol pri
vynaložení náležitej starostlivosti predvídať**
a zmenou sa nemení charakter zmluvy, rámcovej do-
hody alebo koncesnej zmluvy (citujeme z dôvodovej
správy k zákonu o verejnom obstarávaní: „...*nepredví-
dateľné okolnosti sú okolnosti, ktoré nebolo možné
predvídať napriek primerane dôkladnej príprave pô-
vodného zadania zákazky verejným obstarávateľom
alebo obstarávateľom so zreteľom na dostupné pros-
triedky, povahu a charakteristické znaky konkrétneho
projektu, osvedčené postupy v danej oblasti a potrebu
zabezpečiť zodpovedajúci súlad medzi prostriedkami
vynaloženými pri príprave zadávania zákazky a jej
predpokladanou hodnotou...*“),
- **ide o nahradenie pôvodného dodávateľa novým
dodávateľom** alebo pôvodného koncesionára no-
vým koncesionárom na základe
 1. uplatnenia podmienky podľa § 18 písm. a),
 2. skutočnosti, že iný hospodársky subjekt, ktorý
spĺňa pôvodne určené podmienky účasti, je práv-
nym nástupcom pôvodného dodávateľa alebo
pôvodného koncesionára v dôsledku jeho reor-
ganizácie, vrátane zlúčenia a splynutia alebo
úpadku, za predpokladu, že pôvodná zmluva,
rámcová dohoda alebo koncesná zmluva sa pod-
statne nemení a cieľom zmeny nie je vyhnúť sa
použitiu postupov a pravidiel podľa tohto zákona
alebo

1.1 Zásadné zmeny zákona o verejnom obstarávaní od 1. 1. a 15. 1. 2025

Rok 2025 sa síce nestihol ani poriadne rozbehnúť, no v oblasti verejného obstarávania priniesol hneď **dve pomerne zásadné zmeny**. Prvou významnou celospoločenskou zmenou, ktorá sa výrazne dotkla aj oblasti verejného obstarávania, je **zvýšenie sadzby dane z pridanej hodnoty** (DPH) z **20** na **23 %**. Táto zmena, účinná od 1. 1. 2025, má, samozrejme, vplyv na všetky zmluvy uzatvorené na základe verejného obstarávania, ktorých plnenie prebieha aj po tomto dátume. Druhou významnou zmenou je novela¹ zákona č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov („**zákon o verejnom obstarávaní**“) účinná od 15. 1. 2025. Novela priniesla viacero zmien týkajúcich sa najmä **zadávaní podlimitných zákaziek**. Uvádzame podrobný prehľad týkajúci sa oboch týchto zmien.

**Legislatívne zmeny
vo verejnom
obstarávaní**

Zmena sadzby DPH účinná od 1. 1. 2025

S účinnosťou od 1. 1. 2025 sa zmenila základná sadzba dane na tovary a služby (DPH) z doterajších 20 na **23 % zo základu dane** (prípadne došlo k zníženiu na 19 % pri niektorých tovaroch a službách alebo k zníženiu na 5 % pri registrovaných sociálnych podnikoch). Uvedená skutočnosť sa, samozrejme, dotkla aj postupov vo verejnom obstarávaní, ako aj zmlúv uzavretých ako výsledok verejného obstarávania. Na zvýšenie sadzby DPH zareagoval

¹ Zákon č. 388/2024 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 121/2022 Z. z. o príspevkoch z fondov Európskej únie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony.

aj **Úrad pre verejné obstarávanie** (ďalej ako „**úrad**“) vo viacerých svojich metodických usmerneniach.

**Zmena DPH
vo vzťahu
k existujúcim
zmluvám**

Vo všeobecnosti možno podľa úradu konštatovať, že legislatívna zmena predstavujúca percentuálne zvýšenie/zníženie DPH **predstavuje** vo vzťahu k už uzavretým zmluvám, ktoré sú výsledkom verejného obstarávania s presahom plnenia aj do roku 2025 [ak zmluvné strany nemajú dohodnuté jasné, presné pravidlá zmeny zmluvy podľa § 18 ods. 1 písm. a) zákona o verejnom obstarávaní], **nepodstatnú zmenu zmluvy podľa § 18 ods. 1 písm. e) zákona o verejnom obstarávaní**². V tomto prípade totiž ide o legislatívnu zmenu rovnako zťažujúcu všetky hospodárske subjekty, ktoré sú platcami dane z pridanej hodnoty.

Zmena zmluvy sa podľa § 18 ods. 7 zákona o verejnom obstarávaní obligatórne realizuje **písomnou formou**³. V tejto súvislosti je zároveň vhodné poukázať aj na povinnosť podľa § 64 ods. 1 písm. c) zákona o verejnom obstarávaní, a to zverejniť každú zmenu zmluvy, koncesnej zmluvy a rámcovej dohody v profile do siedmich pracovných dní odo dňa jej uzavretia (v prípade podlimitných zákaziek sa predmetná povinnosť vzťahuje od 15. 1. 2025 iba na zákazky zadávané bežným postupom podľa § 110 zákona o verejnom obstarávaní). **Legislatívnu zmenu sadzby DPH je preto podľa úradu potrebné riešiť formou písomného dodatku k zmluve/rámcovej dohode a nedochádza k nej automaticky.**

2 Metodické usmernenie č. 17251-5000/2024 zo dňa 2. 12. 2024; č. 14733-5000/2024 zo dňa 8. 11. 2024.

3 Písomná forma je zároveň definovaná v § 2 ods. 5 písm. h) zákona o verejnom obstarávaní.

2.1 Výkon kontroly zákaziek financovaných z fondov EÚ v programovom období 2021 – 2027

Kontrolu verejného obstarávania a obstarávania **spolu-financovaného z Programu Slovensko** vykonáva ÚVO ako SO na základe delegovania tejto právomoci na ÚVO zo strany riadiaceho orgánu (Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR) v súlade s článkom 71 ods. 3 všeobecného nariadenia.

Všeobecné východiská na výkon kontroly zákaziek

Zmluva o delegovaní právomocí medzi Ministerstvom investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR ako riadiaceho orgánu pre Program Slovensko a Úradom pre verejné obstarávanie bola podpísaná 3. 5. 2023. ÚVO ako SO bude **vykonávať kontrolu** postupov zadávania zákaziek, ktoré budú **výsledkom verejného obstarávania alebo obstarávania**, vrátane **dodatkov** týchto zmlúv, v prípade, ak už bol schválený príspevok zo strany poskytovateľa, t. j. bola **uzavretá zmluva o poskytnutí NFP**, ktorá je platná a účinná, alebo vydané rozhodnutie o schválení žiadosti o **nenávratnom finančnom príspevku**, ktoré je právoplatné.

ÚVO ako SO kontrolu zákaziek **nebude** vykonávať, ak bola ešte len podaná **žiadosť na schválenie projektu**, čím sa sleduje viazanie administratívnych kapacít ÚVO vyslovene na prípady zákaziek, ktoré určite budú financované zo zdrojov EÚ. Nastavenie systému kontroly zákaziek financovaných z prostriedkov EÚ v rámci programového obdobia 2021 – 2027 je možné nájsť v siedmej hlave zákona o verejnom obstarávaní, ktorá nesie názov

„Kontrola pri poskytnutí príspevku z prostriedkov Európskej únie“ a ide o ustanovenia § 184q a nasl. zákona o verejnom obstarávaní, ktoré nadobudli účinnosť 1. júla 2022.

Fázy kontroly Jednotlivé fázy (stupne) kontroly verejného obstarávania a obstarávania zo strany ÚVO ako SO sú **predbežná kontrola** (v programovom období 2014 – 2020 známa ako prvá ex ante kontrola) a **kontrola po uzavretí zmluvy** (v programovom období 2014 – 2020 známa ako štandardná ex post kontrola).

Kontrola po vyhlásení verejného obstarávania, ale ešte vo fáze **pred uzavretím zmluvy** s úspešným uchádzačom (v programovom období 2014 – 2020 známa ako druhá ex ante kontrola) sa **nebude vykonávať** vôbec, čím sa sleduje efektívnejšie nastavenie systému kontroly bez zbytočných zdržaní vedúcich k uzavretiu dodávateľskej zmluvy.

Aj v programovom období 2021 – 2027 sa **kompletná dokumentáciu k zákazkám** (t. j. oznámenie o vyhlásení verejného obstarávania, súťažné podklady a dokumentácia k určeniu predpokladanej hodnoty zákazky a k prípravným trhovým konzultáciám, ak boli uplatnené) bude zo strany prijímateľa predkladať **cez informačný systém ITMS**. V prípade predbežnej kontroly sa dokumentácia predkladá na ÚVO ako SO.

V prípade kontroly po uzavretí zmluvy prijímateľ predkladá kompletnú dokumentáciu poskytovateľovi s cieľom **výkonu rizikovej analýzy** (kontrolované budú iba zákazky vyhodnotené poskytovateľom ako rizikové). V rámci rizikových kritérií bude hodnotený **typ obstarávajúceho subjektu**, prípadný negatívny mediálny pod-

net, predchádzajúce zrušenie súťaže, vyšší počet podmienok účasti finančného a ekonomického postavenia a technickej alebo odbornej spôsobilosti, identifikovaný **konflikt záujmov** a ďalšie skutočnosti.

Na ÚVO ako SO prijímateľ predkladá kompletnú dokumentáciu v origináli do štyroch pracovných dní odo dňa doručenia oznámenia ÚVO ako SO o začatí kontroly po uzavretí zmluvy (týka sa všetkých nadlimitných zákaziek a iných ako nadlimitných zákaziek, ktoré budú vyhodnotené ako rizikové), pričom **doručením dokumentácie** sa rozumie jej **prístupnenie pre ÚVO ako SO v ITMS**.

Kontrola ÚVO ako SO po uzavretí zmluvy sa začína dňom doručenia oznámenia o začatí kontroly po uzavretí zmluvy zo strany ÚVO ako SO prijímateľa prostredníctvom ITMS. Rovnako ako v programovom období 2014 – 2020 bude akceptovateľné, ak prijímateľ uvedie prostredníctvom hypertextového linku odkaz na **dokumentáciu zverejnenú v elektronickom prostriedku** použitom na účely zadávania zákazky (týka sa napr. zjednodušeného postupu pre zákazky na bežne dostupné tovary a služby) alebo ak prijímateľ predloží cez ITMS prihlasovacie údaje, ktoré zabezpečia, že poskytovateľ a ÚVO ako SO budú mať prístup k dokumentácii k zákazke, ktorá je nahratá v elektronickom prostriedku (napr. v systéme elektronickej platformy EVO alebo v komerčných elektronických prostriedkoch ako Eranet alebo Josephine), a to na **účely výkonu kontroly**.

V prípade, že dokumentácia predložená cez ITMS nie je predložená v požadovanom rozsahu, prijímateľ je **po-vinný** predložiť aj chýbajúcu časť dokumentácie cez ITMS na základe žiadosti ÚVO ako SO alebo poskytovateľa (v prípade kontroly po uzavretí zmluvy) o doplnenie

**Neúplná
dokumentácia**

dokumentácie doručenej v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe.

Ak prijímateľ nedoručí ÚVO ako SO kompletnú dokumentáciu, resp. v prípade predbežnej kontroly dokumentáciu podľa § 170 ods. 3 písm. a) a písm. b) zákona o verejnom obstarávaní a dokumentáciu k určeniu predpokladanej hodnoty zákazky a k prípravným trhovým konzultáciám (ak boli uplatnené), ÚVO ako SO odo dňa odoslania oznámenia o prerušení kontroly **preruší kontrolu a nariadi prijímateľovi v určenej lehote doručiť kompletnú dokumentáciu prostredníctvom ITMS.**

ÚVO ako SO v tomto prípade oznámenie o prerušení kontroly **bezodkladne doručí** prijímateľovi prostredníctvom ITMS. Ak sa kontrola preruší, lehoty spojené s jej výkonom neplynú. Kontrola sa preruší odo dňa odoslania oznámenia o prerušení kontroly do dňa doručenia kompletnej dokumentácie.

Osobitné náležitosti dokumentácie

Osobitnou náležitosťou dokumentácie je povinnosť prijímateľa predložiť **zoznam zákaziek rovnakého alebo obdobného charakteru ako predmet zákazky**, ktoré sa zadávali alebo plánujú zadávať počas kalendárneho roka, ak je predmetom kontroly verejného obstarávania alebo obstarávania podlimitná zákazka alebo zákazka, na ktorú sa nevzťahuje zákon o verejnom obstarávaní podľa § 1 ods. 13 a 14 zákona o verejnom obstarávaní. Prijímateľ má možnosť na tento účel **predložiť plán verejného obstarávania**, ak ho má prijímateľ vytvorený a schválený (je možné využiť aj odkaz na webové sídlo prijímateľa, na ktorom je plán zverejnený). Ak daná organizácia (prijímateľ) nemá zostavený plán verejného obstarávania, **prekladá aktuálny zoznam zákaziek** rovnakého alebo obdobného charakteru ako predmet zákazky

alebo alternatívne, ak prijímateľ neviduje zákazky rovnakého alebo podobného charakteru ako predmet zákazky, uvedenú skutočnosť potvrdí jednoduchým čestným vyhlásením.

Predbežná kontrola (v programovom období 2014 – 2020 označená ako prvá ex ante kontrola) sa vykonáva na základe žiadosti/podnetu prijímateľa. **Predbežnú kontrolu vykonáva ÚVO** ako SO ešte vo fáze pred vyhlásením verejného obstarávania alebo pred uzavretím zmluvy/zadaním objednávky, ak ide o postup obstarávania. Uvedený typ kontroly má za úlohu pôsobiť **preventívne** a odchytiť chyby ešte pred vyhlásením zákazky, ktoré je možné ešte jednoduchou úpravou dokumentácie odstrániť, keďže zákazka ešte nie je oficiálne vyhlásená.

Predbežná kontrola

Predbežnej kontrole podľa relevantnosti k príslušnému postupu verejného obstarávania alebo obstarávania **podliehajú najmä tieto dokumenty:**

Dokumenty podliehajúce predbežnej kontrole

- a) dokument preukazujúci **určenie predpokladanej hodnoty zákazky** vrátane podpornej dokumentácie, na základe ktorej bola stanovená (napr. identifikované ponuky, predchádzajúce zmluvy, katalógy, cenníky a pod.),
- b) **predbežné oznámenie** (ak je relevantné),
- c) **návrh oznámenia o vyhlásení verejného obstarávania** alebo iný obdobný dokument, ktorým sa verejné obstarávanie vyhlasuje (napr. návrh oznámenia o vyhlásení súťaže návrhov, návrh výzvy na účasť v súťažnom dialógu, návrh oznámenia o zámere uzavrieť zmluvu pri priamom rokovanom konaní),
- d) **návrh oznámenia o vyhlásení súťaže** návrhov (pri súťaži návrhov),
- e) **návrh výzvy na predkladanie ponúk** (pri bežnom postupe pre podlimitné zákazky na stavebné práce),

G

Dohľad nad verejným obstarávaním

G 1 Kontroly a dohľad vo verejnom obstarávaní – ako obstať pri NKÚ alebo ÚVO

Verejné obstarávanie je významný právny nástroj spravodlivej, účinnej a zodpovednej alokácie verejných finančných prostriedkov v prospech udržateľného rozvoja spoločností a dôležitých politík Európskej únie a jednotlivých členských štátov.

Politiky v oblasti verejného obstarávania vychádzajú z dokumentov, ako sú **Zmluva o Európskej únii** a **Zmluva o fungovaní Európskej únie**, na ktorých je založená Európska únia. Ak zmluvy prenesú na Európsku úniu výlučnú právomoc v určitej oblasti, **legislatívnu činnosť a prijímať právne záväzné akty môže vykonávať** len Európska únia, pričom členské štáty tak môžu urobiť len vtedy, ak ich na to splnomocní Európska únia.

Systém verejného obstarávania v nadväznosti na uverejnené zmluvy upravuje celý rad právnych predpisov, ako sú smernice, nariadenia, zákony, vyhlášky, ale aj metodiky, judikatúra príslušných súdov, rozhodovacia prax a aplikačná prax. Medzi najdôležitejšie právne akty zara-

Zákon o verejnom obstarávaní

dŕujeme smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2014/23/EÚ o udeľovaní koncesií, smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2014/24/EÚ o verejnom obstarávaní a o zrušení smernice 2004/18/ES, smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2014/25/EÚ o obstarávaní vykonávanom subjektmi pôsobiacimi v odvetviach vodného hospodárstva, energetiky, dopravy a poštových služieb a o zrušení smernice 2004/17/ES, v Slovenskej republike je zákon č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej aj ako „zákon o verejnom obstarávaní“).

Zrkadlom správnosti **aplikácie príslušných právnych aktov** sú rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie, ako aj príslušných súdov v Slovenskej republike, Úradu pre verejné obstarávanie, Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky a v neposlednom rade, ak ide o zákazky alebo o koncesie financované z európskych zdrojov, aj príslušných orgánov v Slovenskej republike v postavení riadiacich alebo sprostredkovateľských orgánov.

Najzásadnejším predpokladom toho, ako obstať pred kontrolou alebo pred dohľadom nad verejným obstarávaním, je **dokonale poznať aplikáciu a interpretáciu jednotlivých ustanovení zákona o verejnom obstarávaní** a súvisiacich zákonov (napr. z hľadiska predmetu zákazky), poznať systém verejného obstarávania nielen pri realizovaní postupov, ale aj pri **samotnom výkone kontroly** alebo dohľadu, poznať možnosti a ochranu právnych záujmov všetkých zainteresovaných hospodárskych subjektov, ale aj orgánov verejnej moci.

Kontrola verejného obstarávania je **proces, pri ktorom sa overuje, či sa verejné zákazky a obstarávania vykonali v súlade s platnými zákonmi a pravidlami**. Cieľom je zabezpečiť transparentnosť, spravodlivosť, efektívnosť pri verejných nákupoch a zmluvách a účinnú hospodársku súťaž.

Dohľad nad verejným obstarávaním je proces sledovania a kontrolovania, či sa verejné obstarávania vykonávajú v súlade s platnými zákonmi, pravidlami a zásadami transparentnosti a spravodlivosti. Tento dohľad zabezpečuje, že verejné zdroje sa využívajú efektívne a že všetci uchádzači majú rovnaké šance.

Obhajoba pred Úradom pre verejné obstarávanie alebo pred iným kontrolným orgánom je proces, počas ktorého sa uchádzač alebo zúčastnená strana **môžu brániť alebo vysvetliť svoje stanovisko v prípade, že majú podozrenie na nesprávnosť, porušenie pravidiel alebo nesúhlasia s rozhodnutím úradu** alebo kontrolného orgánu, týkajúceho sa verejného obstarávania. Tento proces umožňuje zabezpečiť spravodlivé posúdenie a ochranu práv zúčastnených strán.

Pri kontrole verejného obstarávania alebo pri dohľade nad verejným obstarávaním sa zohľadňuje judikatúra Súdneho dvora Európskej únie. To znamená, že rozhodnutia a stanoviská tohto súdu, ktoré sa týkajú interpretácie práva Európskej únie v oblasti verejného obstarávania, **majú vplyv na posudzovanie správnosti a zákonnosti postupov**. Tým sa zabezpečuje jednotný výklad pravidiel a ich správne uplatňovanie v celej Európskej únii.

**Výkon kontroly
vo verejnom
obstarávaní**

Proces obhajoby